

บทบาทขององค์การเอกชนในยุคโลกาภิวัตน์

สมพร เทพสิทธา

ประธานสภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายกสมาคมส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ

ประธานศูนย์ประสานงานภาคเอกชนแห่งชาติ

๑. ความหมายขององค์การเอกชน

“ องค์การเอกชน” (Non – Governmental Organization หรือ NGO) หมายถึงองค์การที่จัดตั้งขึ้นโดยเอกชนหรือประชาชนและบริหารโดยบุคคลที่เป็นอาสาสมัคร เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศล โดยไม่แสวงหากำไร

องค์การเอกชนถือเป็นองค์การภาคประชาชนคู่กับองค์การของรัฐบาล (Governmental Organization หรือ GO)

๒. องค์การประชาสังคม

ในปัจจุบันองค์การสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศหลายองค์การได้พยายามที่จะให้มีองค์การประชาสังคม (Civil Society Organization หรือ CSO) ที่เข้มแข็งให้แพร่หลาย เพื่อให้มีบทบาทในการทำงานคู่เคียงกับรัฐบาล

องค์การเอกชนที่จะเป็นองค์การประชาสังคมจะต้องมีลักษณะดังนี้

- (๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง (good objective)
- (๒) มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ (efficient administration)
- (๓) มีการจัดการที่มีประสิทธิผล (effective management)
- (๔) มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (transparency and accountability)
- (๕) เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชน (acceptability)

องค์การประชาสังคม (CSO) จึงมีสถานภาพที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับมากกว่าองค์การเอกชน (NCO)

ศูนย์ประสานงานภาคเอกชนแห่งชาติมีนโยบายที่จะสนับสนุนองค์การสมาชิกให้พัฒนาเป็นองค์การประชาสังคมโดยมีการบริหารจัดการที่ดี เป็นธรรมาภิบาล โปร่งใสและตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับของประชาชน

๓. ความสำคัญขององค์การเอกชน

ในปัจจุบันจำนวนประชากรได้เพิ่มมากขึ้น มีผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก ปัญหาสังคมได้เพิ่มมากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้นกว่าเดิม เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความเสื่อมโทรมด้านศีลธรรมจริยธรรมและค่านิยม

ลำพังรัฐบาลฝ่ายเดียวถึงไม่สามารถที่ช่วยสงเคราะห์ประชาชนที่ยากจนด้วยโอกาสที่ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนได้อย่างทั่วถึง ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาลังคมที่เพิ่มมากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้น ไม่สามารถที่จะพัฒนาสังคมให้มีความเจริญมั่นคงอย่างยั่งยืนและสมดุล รัฐบาลจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์การเอกชน

ได้มีการแบ่งภาคส่วนของสังคมเป็น ๓ ภาค คือ ภาครัฐบาล ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งรวมทั้งองค์การเอกชน ทั้ง ๓ ภาคต่างมีบทบาทที่สำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหาลังคม และในการพัฒนาสังคม

ภาคประชาสังคมซึ่งรวมทั้งองค์การเอกชน ถือเป็นพลังที่สามที่จะช่วยสนับสนุนภาครัฐบาล รวมทั้งกำกับดูแลการปฏิบัติงานของภาครัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๔๕ ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือหมู่คณะอื่น” มาตรา ๑๙๐ ได้บัญญัติว่า “ การพิจารณาว่าพระบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้ที่พิการหรือทุพพลภาพ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยคณะกรรมการสิทธิการเต็มสภาให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด”

มาตรา ๗๖ ได้บัญญัติว่า “ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ” คำว่าประชาชนในมาตรานี้รวมทั้งองค์การเอกชนด้วย

ในกฎหมายหลายฉบับจึงกำหนดให้มีผู้แทนองค์การเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย เช่น คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ตาม พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมได้กำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนองค์การสาธารณประโยชน์ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกิน ๘ คน การแต่งตั้งกรรมการผู้แทนองค์การสาธารณประโยชน์ให้แต่งตั้งจากบุคคล องค์การสาธารณประโยชน์ได้เลือกกันเอง

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้บรรยายเรื่อง “พลังแผ่นดินทำสงครามกับคอร์รัปชัน” ในกาประชุมสัมมนา “รวมพลังประชาชนต้านคอร์รัปชัน” เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕ มีข้อความบางประการดังนี้

“ประเทศไทยมีเชื้อโรค ๓ ตัว ตัวแรกก็คือความยากจน เชื้อโรคตัวนี้ผมเรียกว่าเป็นเชื้อโรคที่ทำให้สังคมขาดภูมิคุ้มกัน เพราะคนจนนั้นสามารถที่จะมีโรคช้อนได้ง่าย เหมือนร่างกายมนุษย์ ผมเห็นโรคที่แทรกซ้อนอีก ๒ ตัว ตัวแรกก็คือคอร์รัปชัน ซึ่งคอร์รัปชันยิ่งแทรกเข้าไป ภูมิคุ้มกันก็ยิ่งเลวร้ายลงไปเรื่อยๆ ก็คือความยากจนนั้นหนักขึ้น และเชื้อโรคอีกตัวหนึ่งคือยาเสพติด ซึ่งเชื่อมโยงกับคอร์รัปชันอีกนั่นเอง เพราะฉะนั้น ๓ ตัวนี้เป็นตัวที่อันตราย เมื่อเป็นตัวที่อันตรายผมก็ย้อนกลับมาดูประเทศเราก็เลยบอกว่าถึงเวลาที่เรากำลังประกาศสงครามกับคอร์รัปชัน ความยากจน และยาเสพติด

การประกาศสงครามก็คือว่า การต้องเรียกหาอาสาสมัครเพื่อจัดกำลังคนออกสู้รบ เพราะฉะนั้น การประกาศสงครามกับเชื้อโรค ๓ ตัว แล้วถือว่าเป็นศัตรูของลูกหลานของเรา ถ้าวันนี้ใครไม่มาช่วยกันทำสงคราม ภาษานักรบ ภาษาสงครามของทหาร เขาเรียกว่า เป็นพวกทรยศ”

การสงเคราะห์ประชาชนผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนและการป้องกันแก้ไขปัญหาลังคม ซึ่งมี มากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้น ลำพังรัฐบาลแลหน่วยงานของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวย่อมไม่สามารถที่จะให้การสงเคราะห์ และสวัสดิการทางสังคมแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวให้ลดน้อยลง โดยเฉพาะปัญหา ความยากจน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และปัญหาอาชญากรรม ซึ่งรัฐบาลกำลังทำสงครามอยู่ และได้ขอให้ประชาชน ได้ร่วมพลังเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมต่อสู้กับปัญหาลังคม ซึ่งเป็นเสมือนโรคภัยที่ทำลายความมั่นคงของชาติ

ในปัจจุบันมีองค์กรเอกชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นจำนวนมาก ทั้งที่จดทะเบียนเป็น สมาคมและมูลนิธิ และที่ไม่ได้จดทะเบียน รวมจำนวนกว่า ๒๐,๐๐๐ องค์กร

องค์กรเอกชนนับเป็นพลังทางสังคมที่สำคัญ เพราะหลายองค์กรประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเสียสละ มีอุดมการณ์และจิตใจที่เป็นกุศลที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หลาย องค์กรมีเงินและอุปกรณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมากในการดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาลังคม การพัฒนาสังคมและ การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน และ องค์กรเอกชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการ เมืองรวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดกลยุทธเพื่อสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ ดังนี้

“กลยุทธเพื่อสร้างระบบการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคของสังคม จำเป็นจะ ต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง และระยะยาว โดยต้องการมีการปฏิรูปใน ๓ ส่วน คือ

๑. ภาครัฐ ต้องมีการปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงานและกลไกการบริหารภาครัฐ ให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถนะสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน และสามารถร่วมงานกับประชาชนและภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น

๒. ภาคธุรกิจเอกชน ต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้หน่วยงานของเอกชนและองค์กรเอกชนต่างๆมีกติกากิจการงานที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ซื่อตรงเป็นธรรมต่อลูกค้า มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานการให้บริการ ร่วมทำงานกับภาครัฐและประชาชนอย่างราบรื่น และไว้วางใจซึ่งกันและกัน

๓. ภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาสังคมในเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการสร้างกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งรวมทั้งองค์การเอกชนและองค์การประชาสังคมจึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ทั้งสามภาคต่างมีบทบาทที่สำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องร่วมมือและประสานงานกัน

โดยเฉพาะองค์การเอกชนและองค์การประชาสังคม ซึ่งอยู่ในภาคประชาชนที่ทำงานโดยไม่แสวงหากำไรและประโยชน์ส่วนตน แต่ทำงานด้วยอุดมการณ์เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวม จะต้องมีความเข้มแข็ง สามารถทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับภาครัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชนได้และจะต้องสามารถกำกับดูแลการดำเนินงานของภาครัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชนได้ เพราะในบางครั้งรัฐบาลอาจจะทำงานเพื่อประโยชน์ทางการเมือง มีการทุจริตคอร์รัปชัน โดยประชาชนอาจจะได้รับความเสียหาย ส่วนภาคธุรกิจอาจทำงานเพื่อแสวงหากำไรเกินควร เอารัดเอาเปรียบประชาชน ทำให้ประชาชนต้องเสียเปรียบและเสียประโยชน์ วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในกลางปี ๒๕๔๐ เหตุหนึ่งมาจากการดำเนินงานที่ผิดพลาดและการทุจริตที่เกิดขึ้นในภาคธุรกิจเอกชน

ได้มีผู้กล่าวว่า การทุจริตคอร์รัปชันที่กำลังขยายกว้างขวางเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันนี้เกิดจากบุคคล ๓ ฝ่าย หรือ ๓ ประสานคือ นักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ และได้กล่าวว่าเหตุที่เกิดคอร์รัปชันมาจากนักการเมืองเลว ข้าราชการชั่ว นักธุรกิจให้สินบน ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย

ภาคประชาชนโดยเฉพาะองค์การเอกชนและองค์การประชาสังคม จึงต้องมีบทบาทที่สำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้ายาม (watchdog) ว่าหน่วยงานใดนักการเมืองคนใด ข้าราชการคนใด มีการทุจริตคอร์รัปชัน หากทางให้มีการเอาผิดและลงโทษผู้ที่ทำการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่ปล่อยให้คนชั่วคนที่ทุจริตคอร์รัปชันลอยนวล ซึ่งจะทำให้คนที่ซื่อสัตย์สุจริตท้อถอยและหมดกำลังใจ

๔. จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การเอกชน

๔.๑ จุดแข็งขององค์การเอกชน ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบมีดังนี้

(๑) มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานยิ่งกว่าหน่วยราชการเพราะไม่ต้องขึ้นกับกฎข้อบังคับและระเบียบปฏิบัติต่างๆซึ่งทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า เสียเวลา ไม่ทันกาล

(๒) มีกรรมกรและอาสาสมัครซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ในหลายด้านมีอุดมการณ์ในการทำงาน มีคุณธรรมและความเสียสละ หลายคนเป็นอดีตข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์

(๓) มีวัตถุประสงค์และนโยบายที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

(๔) สามารถระดมทรัพยากรทางสังคม เช่น เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ทุนทางสังคมได้ง่าย

(๕) ทำงานใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจความต้องการและปัญหาของประชาชนได้ดี จึงทำงานได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและแก้ปัญหาของประชาชนได้ถูกต้อง

(๖) โอกาสในการทุจริตคอร์รัปชันมีน้อยกว่าหน่วยราชการ เพราะไม่ได้บริหารงานด้วยอำนาจของกฎหมาย แต่บริหารงานด้วยคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ

(๗) องค์การเอกชนจัดตั้งโดยประชาชน บริหารโดยประชาชน ทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน จึงเป็นองค์การที่ถูกต้องตามหลักประชาธิปไตย

๔.๒ จุดอ่อนขององค์การเอกชน ซึ่งเป็นข้อเสียเปรียบมีดังนี้

(๑) ขาดเจ้าหน้าที่ประจำซึ่งมีความรู้ความสามารถ องค์การเอกชนจำนวนไม่น้อยจะมีแต่กรรมการและอาสาสมัครซึ่งไม่มีเวลาที่จะทำงานได้อย่างเต็มที่

(๒) ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ขาดความรู้ ความสามารถในการรณรงค์หาเงิน

(๓) ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยราชการเท่าที่ควร

(๔) ไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยราชการบางแห่งและข้าราชการบางคน ที่มองว่าองค์การเอกชนทำให้เกิดปัญหาและเพิ่มภาระหน้าที่ให้

(๕) ขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลทำให้ขาดการวางแผนงานที่ดี ขาดการบริการและจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้เป็นธรรมาภิบาล

(๖) ขาดสถานที่ทำงานที่เหมาะสม ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

(๗) ทำให้ขาดการตรวจสอบเหมือนหน่วยงานของราชการ มีบุคคลบางคนที่เข้ามาเป็นกรรมการและอาสาสมัครโดยไม่มีอุดมการณ์เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่เข้ามาทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อให้ได้ชื่อเสียง ลาภ ยศ โดยไม่ชอบธรรม ทำให้เกิดการทุจริตและการบริหารงานที่ไม่เป็นธรรม องค์การเอกชนบางแห่งมีการเลือกตั้งประธานและกรรมการที่ทุจริตและไม่ชอบธรรม

องค์การเอกชนจะต้องรักษาจุดแข็งไว้ไปให้กลายเป็นจุดอ่อนและพยายามทำจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็งให้ได้

๕. บทบาทขององค์การเอกชนในยุคโลกาภิวัตน์

ในปัจจุบันเราอยู่ในยุคของโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เป็นยุคของโลกที่ไร้พรมแดน ข้อมูลข่าวสารจากมุมหนึ่งของโลกอาจจะไปถึงอีกมุมหนึ่งของโลกได้อย่างรวดเร็ว ประชาชนมีโอกาสดังจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางกว่าแต่ก่อน ข้อมูลข่าวสารจึงมีอิทธิพลต่อความคิด จิตใจ และพฤติกรรมของมนุษย์มากยิ่งขึ้น

ก่อนหน้านี้ถือว่าความรู้ คือ อำนาจ แต่ในปัจจุบันการมีความรู้อย่างเดียวไม่พอ จะต้องมีความรู้ข่าวสารที่สมบูรณ์และถูกต้อง ผู้ใดมีข้อมูลข่าวสารมากก็มีอำนาจมาก

ข้อมูลข่าวสารมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อเสียบางประการคือประชาชนเป็นจำนวนมากไม่ได้อ่านหนังสือของข้อมูลข่าวสารและการโฆษณา ถูกอิทธิพลของวัฒนธรรมและค่านิยมจากต่างประเทศครอบงำ ได้ถูกกระแสของข้อมูลข่าวสารพัดพาไปทำให้มีความคิดและพฤติกรรมที่ขัดต่อคุณธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงามเหมือนกับบางคนที่ถูกกระแสน้ำที่พัดพาไป

ในยุคโลกาภิวัตน์ องค์การเอกชนมีบทบาทที่สำคัญต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติมากยิ่งขึ้น เพราะประชาชนที่ด้อยโอกาสที่ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปัญหาของบ้านเมืองได้เพิ่มมากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้น ทั้งปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม และปัญหาการเมือง

บทบาทขององค์การเอกชนที่สำคัญ กล่าวโดยสรุปมีดังนี้

๔.๑ บทบาทในด้านสังคมสงเคราะห์

“ การสังคมสงเคราะห์ ” หมายถึงศาสตร์และศิลป์ทางวิชาชีพ ในการป้องกันแก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาบุคคล กลุ่ม ชุมชน ทั้งที่ประสบและไม่ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในสังคมต่อไป

องค์การเอกชนมีบทบาทในการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น คนยากจนขาดแคลน ผู้ประสบสาธารณภัย คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ประสบปัญหาชีวิต ปัญหาครอบครัว ปัญหาทางจิตใจ

การให้การสงเคราะห์ควรยึดหลักต่อไปนี้

- (๑) คำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการของผู้รับการสงเคราะห์
- (๒) ต้องให้ผู้รับการสงเคราะห์ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในที่สุด
- (๓) การสังคมสงเคราะห์จะต้องทำทั้งในด้านวัตถุและด้านจิตใจ ช่วยให้ผู้คนมีจิตใจสูง ด้วย

การเอาศาสนาเข้าช่วยตามพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(๔) การสังคมสงเคราะห์จะต้องนำไปสู่การพัฒนา

(๕) ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ต้องยึดมั่นในหลักธรรมโดยเฉพาะ พรหมวิหารธรรม ซึ่งได้แก่เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา สังคหวัตถุ ๔ ซึ่งได้แก่ทาน ปิยาจา อตถจริยา และสมานัตตตา (โอบอ้อมอารี วจีไพเราะ สงเคราะห์ประชาชน วางตนเหมาะสม)

๔.๒ บทบาทในการแก้ไขปัญหาสังคม

ในปัจจุบันปัญหาสังคมได้เพิ่มมากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้นเช่นปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาครอบครัว ปัญหาเยาวชน ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาความเสื่อมโทรมด้านศีลธรรม วัฒนธรรมจริยธรรม ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปัญหาความไม่เป็นธรรมและความไม่เท่าเทียมกัน

รัฐบาลได้ประกาศทำสงครามกับปัญหาสังคมที่สำคัญ ๓ ปัญหา คือ ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด และปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและกำลังเริ่มทำสงครามกับปัญหาผู้มีอิทธิพล

องค์การเอกชนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสังคมที่เพิ่มมากขึ้นรุนแรงยิ่งขึ้น โดยร่วมมือและประสานงานกับรัฐบาล หน่วยราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาย่างถูกต้อง มีการกำหนดแผนงานและโครงการที่รอบคอบ มีการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการติดตามผลและประเมินผลอยู่เสมอ ในการแก้ไขปัญหาสังคมควรส่งเสริมสนับสนุนให้ประชา

ชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้วย เช่น สัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชน จัดให้มีเวทีเพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ในการแก้ไขปัญหาสังคมควรจะนำกระบวนการแก้ไขปัญหาตามหลักอริยสัจ ๔ ของพระพุทธเจ้ามาใช้ดังนี้

ประการแรก จะต้องรู้ **ทุกข์** คือ ต้องศึกษาให้รู้สภาพของทุกข์ หรือสภาพของปัญหาให้ถูกต้อง ก่อนว่ามีปัญหาอะไรบ้าง

ประการที่สอง จะต้องรู้ **สมุทัย** คือ ต้องศึกษาให้รู้ว่าสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาว่าอะไรคืออะไร และพยายามแก้ไขที่สาเหตุของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับปัญหาสังคมมีข้อความดังนี้

“ ปัญหาที่ยากในสังคมทุกวันนี้เกิดขึ้นจากเหตุผลหลายอย่างและเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาได้มากคือ ความขาดหรือบกพร่องในความเป็นระเบียบ และความสะอาดมั่นคงในความประพฤติและความจิตจิตใจของบุคคล”

จากพระบรมราโชวาทที่อัญเชิญมาแสดงให้เห็นว่าปัญหาสังคมที่ทำให้เกิดความยุ่งยากในปัจจุบันนี้มาจากคนเป็นส่วนใหญ่ คนนั่นเองเป็นผู้สร้างปัญหาสังคม คนที่สร้างปัญหาสังคมได้แก่คนที่ขาดบกพร่องในคุณธรรม ทำให้มีความประพฤติที่เบี่ยงเบน มีความคิดที่เป็นมิฉฉาหิริ มีจิตใจที่ต่ำ ขาดหิริโอตตปปะ ความซื่อสัตย์สุจริต ตกอยู่ใต้อำนาจของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม

ประการที่สาม จะต้องรู้ **โรคะ** ถือต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการแก้ไขให้ชัดเจน

ประการที่สี่ จะต้องรู้ **มรรค** คือต้องกำหนดวิธีการแก้ไขให้ได้อย่างถูกต้อง ทั้งการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว กำหนดองค์การและบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา

๔.๓ บทบาทในการพัฒนาสังคม

การพัฒนาสังคมครอบคลุมทั้งการพัฒนาคน การพัฒนาครอบครัว การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสังคม

องค์การเอกชนจึงมีบทบาทที่จะต้องร่วมมือกับหน่วยราชการ สถาบันและองค์การต่างๆที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน และสังคม

๔.๓.๑ การพัฒนาคน

(๑) การพัฒนาคนควรมีเป้าหมายให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นคนที่พึงประสงค์ ให้สามารถพึ่งตนเองได้ และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ

คนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีควรมีความดี ๖ ประการ คือมีความรู้ดี มีความสามารถดี มีสุขภาพอนามัยดี มีความคิดดี มีการกระทำและความประพฤติดี มีจิตใจดี

(๒) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มุ่งให้คนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน

๓ ด้านดังนี้

๒.๑ พัฒนาให้เป็นคนเก่งที่มีปัญญา ใฝ่รู้ รู้จักคิด มีเหตุผล ขยันขันแข็ง รู้จักพึ่งตนเอง มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ

๒.๒ พัฒนาให้เป็นคนดีมีเมตตา กรุณา กตัญญูรู้คุณ สามัคคี ซื่อสัตย์สุจริต ละเว้น อบายมุข มีระเบียบวินัย ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และมีความเป็นประชาธิปไตย

๒.๓ พัฒนาให้เป็นคนที่มีความสุข มีสมาธิ สงบเยือกเย็น แจ่มใส รื่นเริง พอใจในสิ่งที่ มีและยินดีในสิ่งที่ทำ

(๓) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการการศึกษาไว้ดังนี้

“ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

(๔) นักจิตวิทยาต้องการให้คนมีความฉลาดใน ๔ ด้านดังนี้

(๔.๑) ความฉลาดทางปัญญา (Intelligence Quotient หรือ IQ)

(๔.๒) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient หรือ EQ)

(๔.๓) ความฉลาดทางคุณธรรม (Moral Quotient หรือ MQ)

(๔.๔) ความฉลาดในการชนะอุปสรรค (Adversity Quotient หรือ AQ)

ตามความเห็นของนักจิตวิทยา IQ และ AQ จะทำให้เป็นคนเก่ง MQ จะทำให้เป็นคนดี EQ จะทำให้มีความสุข

(๕) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้ทำรายงานการพัฒนาคอนของประเทศไทย โดยได้กำหนดดัชนีความก้าวหน้าผลของคน (Human Achievement Index หรือ HAI) ไว้ ๘ ด้าน คือ สุขภาพ การศึกษา การทำงาน รายได้ ที่อยู่อาศัยและสภาพสิ่งแวดล้อม ชีวิตครอบครัวและชุมชน การติดต่อสื่อสาร และการมีส่วนร่วม

ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันมากระหว่างชุมชนในเมืองกับชนบทและระหว่างจังหวัดต่างๆใน ๔ ภาค เช่น คนกรุงเทพฯถึง ๒๘% ที่จบระดับอุดมศึกษา ในขณะที่ชาวอำนาจเจริญมีแค่ ๑.๔% ในด้านรายได้คนกรุงเทพฯมีรายได้เฉลี่ยสูงสุดในประเทศ แต่คุณภาพชีวิตโดยรวมของชาวภูเก็ตดีที่สุด รองลงไปได้แก่ นนทบุรี ชลบุรี นครปฐม สงขลา และกรุงเทพฯ จังหวัดที่ล้าหลังที่สุด ๕ จังหวัด ล้วนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ อำนาจเจริญหนองบัวลำภู บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และนครพนม

ผลการศึกษาปรากฏว่า ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ไม่ได้ไปด้วยกับความสุขในชีวิตครอบครัวเสมอไป และอาจสวนทางกันด้วยซ้ำ คนรวยอาจมีปัญหาคอรัวมากกว่าคนจน จากรายงานปรากฏว่าคนที่มีปัญหาคอรัวมากที่สุดอยู่ในจังหวัดรอบๆกรุงเทพฯและภาคกลาง ส่วนคนที่มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นกลับอยู่ในหลายจังหวัดทางอีสาน เช่น สุรินทร์ ขอนแก่น ยโสธร

๕.๓.๒ การพัฒนาครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่เล็กที่สุด เป็นสถาบันรากฐานที่สำคัญ ชีวิตครอบครัวเป็นรากฐานชีวิตที่สำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานและชีวิตสังคม ครอบครัวเป็นสถาบันที่ให้การฝึกอบรมแก่สมาชิกในสังคม ทำหน้าที่ปลูกฝังอบรมศีลธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดี เด็กที่มีปัญหาและเด็กที่ทำความผิดส่วนใหญ่มักมาจากครอบครัวที่มีปัญหา ครอบครัวที่อยู่ในสภาพบ้านแตก ไม่ได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การอบรมแนะนำที่ดีพอจากพ่อแม่ผู้ปกครอง

ในปัจจุบัน ปัญหาครอบครัวได้เพิ่มมากขึ้น ครอบครัวจำนวนไม่น้อยต้องประสบปัญหาเป็นครอบครัวแตกแยก มีการหย่าร้าง แยกกันอยู่ การละทิ้งเพิ่มมากขึ้น หลายครอบครัวต้องประสบปัญหาต่างๆที่ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่นและมั่นคง เช่น ปัญหาการเงินและการครองชีพ ปัญหาการขาดความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมถูกต้อง

ในภาวะปัจจุบันการพัฒนาครอบครัวให้มีความอบอุ่นมั่นคง จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง องค์การเอกชนจึงมีบทบาทในการร่วมมือกับหน่วยราชการ สถาบันและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาครอบครัวให้มีความมั่นคงและอบอุ่น ทั้งความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางด้านสังคม และความมั่นคงทางด้านจิตใจ

๕.๓.๓ การพัฒนาชุมชน ชุมชนทั้งชุมชนในเมืองและชุมชนในชนบทมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน ครอบครัว และสังคม หากชุมชนมีความเข้มแข็ง จะทำให้การพัฒนาคน ครอบครัว และสังคม ได้รับความสำเร็จ แต่ถ้าชุมชนอ่อนแอจะทำให้การพัฒนาคน ครอบครัว และสังคมเป็นไปได้ยาก การพัฒนาในปัจจุบันจึงถือชุมชนเป็นฐานของการพัฒนา เพราะชุมชนเป็นที่รวมของสถาบันที่สำคัญ ๓ สถาบันคือ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ที่เรียกว่า บวร (บ้าน วัด โรงเรียน)

การพัฒนาชุมชนจะต้องพัฒนาองค์กรของชุมชนให้เข้มแข็ง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการกลุ่มต่างๆ ของชุมชน เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มกิจกรรมการต่างๆให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานและการจัดการ พัฒนาชาวบ้านให้มีใจใฝ่รู้ ใฝ่พัฒนา ร่วมมือกันในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนของตน รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ ใช้วิถีทางประชาธิปไตยในการดำเนินงาน ให้ความสนับสนุนในด้านการเงิน ด้านวิชาการ และบุคลากรแก่ชุมชนอย่างเพียงพอและเหมาะสม จะต้องติดตามหาทางปัญญาให้แก่ชาวบ้านให้ชาวบ้านมีความรู้ มีความคิด และมีสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาของชุมชน และการพัฒนาชุมชน การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน โดยไม่ให้อาวุธทางปัญญาด้วยอาจจะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ชาวบ้านและแก่ชุมชนได้

การพัฒนาชุมชนจะต้องใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมและถูกต้องโดยมีการพัฒนาที่สมดุลและผสมผสานที่จะก่อให้เกิดผลการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น มีการพัฒนาทั้ง ๓ ด้าน คือ การพัฒนาด้านจิตใจ การพัฒนาด้านสังคม และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ตามอุดมการณ์แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง ซึ่งได้ริเริ่มใน พ.ศ. ๒๕๒๘ เมื่อพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี

๕.๓.๔ การพัฒนาสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาสังคม ใน ๒๐ ปีข้างหน้ามุ่งสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ใน ๓ ด้าน คือ

(๑) **สังคมคุณภาพ** ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี โดยสร้างคนดี ระบบดี ให้คนเป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะและพึ่งตนเองได้ ให้ระบบเป็นระบบที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้

(๒) **สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้** ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็นมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สังสมทุนทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

(๓) **สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน** ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม และคุณค่าของเอกลักษณ์ สังคมไทยที่รู้ รัก สามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ ได้ยึด **“ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”** เป็นปรัชญานำทางการพัฒนา โดยมีแนวทางสรุปได้ดังนี้

(๑) **ทางสายกลาง** ไม่พัฒนาไปในทิศทางใดทางหนึ่งจนเกินไป เช่น ปิดประเทศ หรือเปิดเสรีเต็มที่

(๒) **ความสมดุลและความยั่งยืน** เน้นการพัฒนาในลักษณะองค์รวม ความมีอยู่อย่างเพียงพอและต่อเนื่องของทุนทั้งทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนทางธรรมชาติ

(๓) **ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล** มีความพอดีทั้งในความคิดและการบริโภค เช่น ไม่โลภ ไม่โกง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ฟุ้งเฟ้อ เป็นต้น เพื่อให้คนส่วนใหญ่ในประเทศดำรงชีวิตได้อย่างพอมีพอกินจนถึงอยู่ดีกินดีได้ในที่สุด

(๔) **ภูมิคุ้มกันและรู้ทันโลก** รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อหาทางป้องกัน และเลือกที่จะรับสิ่งที่ดีจากภายนอกมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยจะต้องสร้างภูมิคุ้มกันในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับธุรกิจเอกชน ระดับชุมชน และระดับครอบครัว

(๕) **การเสริมสร้างคุณภาพคน** เน้นให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีไมตรี เอื้ออาทร มีความเพียร มีวินัย มีสติ ไม่ประมาท พัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง

องค์การเอกชนมีบทบาทที่จะร่วมมือกับหน่วยราชการ สถาบันและองค์กรต่างๆในการพัฒนาสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ชาติให้เกิดเป็นรูปธรรม

๕.๔ บทบาทในการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

“ความมั่นคงของชาติ” คือการที่ประเทศชาติสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข มีความปลอดภัยจากการคุกคามหรือรุกรานจากศัตรูทั้งภายนอกและภายในประเทศ สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าในระดับที่เหมาะสมกับความสามารถ ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีรายได้พอควรต่อการดำรงชีวิตในสังคม ประเทศชาติมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ได้รับการยอมรับนับถือจากนานาประเทศ

พลังอำนาจที่ทำให้เกิดความมั่นคงของชาติ มีอยู่ ๕ ประการ คือ

(๑) **พลังทางการเมือง** ทั้งการเมืองภายในประเทศ และการเมืองระหว่างประเทศ การเมืองในประเทศเกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเมือง คุณภาพและคุณธรรมของนักการเมือง ประสิทธิภาพของรัฐบาล การเมืองระหว่างประเทศได้แก่การรักษาเอกราชอธิปไตย การรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ เกียรติภูมิของประเทศ

(๒) **พลังทางเศรษฐกิจ** เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ การเงินการคลัง การเกษตร การอุตสาหกรรม การพาณิชย์ รายได้และมาตรฐานการครองชีพของประชาชน

(๓) **พลังทางทหาร** เกี่ยวกับกำลังพลและประสิทธิภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศ ความพร้อมของอาวุธ ยุทโธปกรณ์

(๔) **พลังทางสังคมจิตวิทยา** เกี่ยวกับการศึกษา คีลธรรมคุณธรรมและจริยธรรมรวมทั้งสุขภาพอนามัยของประชาชน ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา

(๕) **พลังทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** เกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ ความรู้ความสามารถของประชาชน ในการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์

สถาบันหลักที่ทำให้เกิดความมั่นคงของชาติ มี ๔ สถาบัน ได้แก่

๑. **สถาบันชาติ** ประกอบด้วยแผ่นดิน ประชาชน ความเป็นเอกราชอธิปไตย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี

๒. **สถาบันศาสนา** ได้แก่ศาสนาต่างๆ ที่ประชาชนจำนวนมากนับถือ โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำใจและที่พึ่งทางจิตใจของคนไทยมาแต่โบราณกาลได้ช่วยในการพัฒนาคน สังคม และประเทศ พัฒนาคไทยให้เป็นคนดีที่มีคุณธรรมและคุณภาพ มีเอกลักษณ์และคุณธรรมอันดีงาม เช่น ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที ความสุภาพอ่อนโยน การประนีประนอมกัน ช่วยพัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย ช่วยให้ประเทศมีความเจริญมั่นคงก้าวหน้า

แม้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพุทธมามกะและองค์เอกอัครพุทธศาสนูปถัมภ พระองค์ก็ทรงเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ได้ทรงให้ความสนับสนุนแก่ศาสนาอื่นๆ ที่ คนไทยส่วนใหญ่นับถือซึ่งได้แก่ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพรหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์

พระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทำให้พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ ที่คนไทยนับถือมีความเจริญมั่นคง มีความสมานฉันท์และความเข้าใจอันดีต่อกัน ไม่มีการขัดแย้งทะเลาะวิวาทบาดหมางกัน เหมือนที่เกิดในบางประเทศ

๓. **สถาบันพระมหากษัตริย์** สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุด องค์พระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขของชาติ ทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความรัก ความจงรักภักดี และเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของประชาชนชาวไทยทั้งชาติ ทรงไว้ซึ่งคุณธรรมอันประเสริฐ และทรงเป็นที่เคารพรักและเทิดทูนอย่างสูงยิ่งของประชาชนคนไทยทั้งประเทศ

ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของประเทศตลอดมา พระมหากษัตริย์ของไทยได้ทรงปกครองประเทศด้วยทศพิธราชธรรม ได้ทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน ได้ทรงทำนุบำรุงบ้านเมืองให้มีความเจริญมั่นคงก้าวหน้าในด้านต่างๆ บางพระองค์ได้ทรงดำเนินวิเทโธบายที่ชาญฉลาดทำให้ประเทศไทยสามารถรักษาเอกราชอธิปไตยไว้ได้จนทุกวันนี้

๔. การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข หมายถึงระบอบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตย อันได้แก่อำนาจนิติบัญญัติผ่านรัฐสภา อำนาจบริหารผ่านคณะรัฐมนตรีและอำนาจตุลาการผ่านศาล

การปฏิรูปการเมืองของเรา ยังไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร ประชาธิปไตยของไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ แม้จะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญของประชาชน และได้มีการใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นเวลาถึง ๕ ปีแล้ว แต่การปฏิรูปการเมืองของไทยก็ยังไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะไม่ได้มีการปฏิรูปที่นักการเมือง ยังไม่สามารถพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองให้สูงขึ้น ให้เป็นผู้เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและนักการเมืองจำนวนไม่น้อยตกอยู่ภายใต้ธนาธิปไตย คือ อำนาจของเงิน และกิเลสอธิปไตย คืออำนาจของกิเลส ซึ่งได้แก่ ความโลภ ความโกรธ และความหลง

สถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติ

องค์การเอกชนจึงมีบทบาทที่สำคัญ ในการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ โดยร่วมกับหน่วยราชการ สถาบันและองค์การต่างๆ ในการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันชาติ สถาบันศาสนาโดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขให้สถิตสถาพรตลอดไป

๔.๕ บทบาทในการประสานงาน องค์การเอกชนหากปฏิบัติงานแต่เพียงลำพัง ย่อมไม่สามารถปฏิบัติภารกิจตามบทบาทที่กล่าวมาทั้ง ๔ ด้านได้ องค์การเอกชนจึงต้องมีบทบาทในการประสานงานกับหน่วยราชการ สถาบันและองค์การเอกชนต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ในการประสานงานต้องมีการร่วมมือทั้ง ๓ เรื่อง คือ ร่วมกันในเรื่องความคิด ได้แก่ **ร่วมคิด** ร่วมกันในเรื่องการกระทำ คือ **ร่วมทำ** และร่วมกันในเรื่องจิตใจ คือ **ร่วมใจ**

ร่วมคิด ได้แก่ร่วมกันพิจารณาปัญหาของสังคมและสาเหตุของปัญหา การแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการ

ร่วมทำ ได้แก่ร่วมในการทำงาน การจัดกิจกรรม การดำเนินงาน ตามนโยบาย แผนงานและโครงการที่ร่วมกันทำและที่กำหนดไว้

ร่วมใจ ได้แก่มีจิตใจร่วมกัน มีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจต่อกัน ไม่อิจฉาริษยากัน ไม่ทำลายกัน ไม่เป็นคนคนกลับกลอก ใส่หน้ากากเข้าหาคนหน้าซมเซย แต่ลับหลังนินทา

การประสานงานทั้งการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมใจ จะป้องกันไม่ให้เกิดการประสานงาน กลายเป็น การประสานงานซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการดังนี้

- (๑) ทำให้รู้จักซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและความร่วมมือระหว่างกัน
- (๒) ทำให้เกิดการรวมพลังและความสามัคคี
- (๓) ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพ
- (๔) ทำให้เกิดอำนาจการต่อรอง
- (๕) ป้องกันการขัดแย้งกัน
- (๖) ป้องกันการทำงานซ้ำซ้อนกัน
- (๗) ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล

องค์การเอกชนควรมีการประสานงานกันเป็นเครือข่าย (network) ในทุกระดับ ทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่นคือ อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

การรวมตัวขององค์การเอกชนในทุกระดับ ควรจะเป็นการรวมตัวในแนวนอน (horizontal) ตามหลักประชาสังคม คือเป็นการรวมตัวอย่างเท่าเทียมกัน ในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนกัน (partnership) ไม่ใช่เป็นการ รวมตัวในระดับตั้ง (vertical) ที่มีการใช้อำนาจ หรือการส่งการจากบนลงล่าง เหมือนระบบราชการ

หากองค์การเอกชนสามารถรวมกันได้เป็นเครือข่ายทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น จะทำให้เกิด“อำนาจที่สาม” ที่มีความเข้มแข็งในสังคม ที่มีการดำเนินงานด้วยอุดมการณ์ เพื่อประโยชน์ของ ประชาชน สังคม และประเทศชาติอย่างแท้จริง เมื่อเป็นที่ศรัทธาและยอมรับของประชาชน ก็จะเป็นที่พึ่งของประชา ชนอย่างแท้จริง ตามคำขวัญที่ว่า “ รวมกันเป็นหนึ่งเพื่อเป็นที่พึ่งของสังคม ”

๖. หน้าที่ขององค์การเอกชน

องค์การเอกชนนอกจากจะปฏิบัติงานเพื่อสาธารณประโยชน์ในด้านต่างๆแล้ว ควรทำหน้าที่อีก ๓ ประการดังนี้

๖.๑ การเฝ้าระวัง (watchdog) องค์การเอกชนควรทำหน้าที่เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์และ ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น แจ้งให้ทางราชการและประชาชนทราบถึงปัญหาสังคม จัดการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหา สังคมที่เกิดขึ้นและหาทางร่วมมือกันทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาสังคมแบบยั่งยืน

๖.๒ การเป็นปากเสียง (advocacy) องค์การเอกชนควรทำหน้าที่เป็นปากเสียง หากมีปัญหาที่ทำให้ ประชาชนได้รับความเดือดร้อนและไม่เป็นธรรมก็ทำหน้าที่เป็นปากเสียงแจ้งให้รัฐบาลและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ทราบ และร่วมมือในการแก้ไขปัญหา โดยยึดหลักการปรึกษาหารือและการประนีประนอมกัน ไม่ใช้การการประจัญ หน้าและความรุนแรงซึ่งจะทำให้เกิดความแตกแยกและปัญหาเพิ่มขึ้น

๖.๓ การเป็นตัวเร่ง (catalyst) องค์การเอกชนควรทำหน้าที่เป็นตัวเร่ง เพื่อให้รัฐบาล หน่วยราชการ องค์การต่างๆ และประชาชนมีความตระหนัก (awareness) ปัญหาที่เกิดขึ้น มีจิตสำนึก (consciousness) ที่ จะร่วมกันแก้ไขปัญหา และมีการกระทำร่วมกัน (collective action) ในการแก้ไขปัญหา มีวิธีการแก้ไขปัญหาที่

เหมาะสมถูกต้อง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การเอกชน

องค์การเอกชนจะสามารถปฏิบัติหน้าที่และบทบาทโดยได้รับความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งและประสิทธิภาพขององค์การเอกชนนั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การเอกชน

องค์การเอกชนจึงควรมียุทธศาสตร์และกลยุทธ์หรือยุทธวิธีที่ดีและเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ (strategy) หมายถึง แนวความคิด (concept) ซึ่งเป็นนามธรรม เป็นการเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานที่จะทำ การกำหนดยุทธศาสตร์ เปรียบเหมือนการกำหนดนโยบาย

ยุทธวิธีหรือกลยุทธ์ (tactics) หมายถึง วิธีการเพื่อให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นรูปธรรมเป็นกำหนดแผนปฏิบัติการ (plan of action) การกำหนดยุทธวิธีหรือกลยุทธ์ เปรียบเหมือนการจัดทำแผนงานและโครงการ

ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การเอกชนที่สำคัญ มีดังนี้

๗.๑ ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และนโยบาย

องค์การเอกชนควรมีวิสัยทัศน์ในทางบวก คือ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง ไม่มีวิสัยทัศน์ในทางลบคือ มองแคบ คิดใกล้ ใฝ่ต่ำ

วิสัยทัศน์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีดังนี้

“ เป็นองค์การและกลไกระดับชาติที่เอื้ออำนวยและประสานเชื่อมโยงกับภาคีทุกภาคส่วน เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีบริการสวัสดิการและการคุ้มครองอย่างทั่วถึงเป็นธรรมและเสมอภาค สามารถช่วยเหลือและพัฒนาตนเอง ครอบครัวและชุมชนให้เป็นสังคมสันติสุข น่ายุติและยั่งยืน

วิสัยทัศน์ของศูนย์ประสานงานภาคเอกชนแห่งชาติ มีดังนี้

“ เป็นแกนหลักในการส่งเสริมสนับสนุนและประสานเครือข่ายการดำเนินงานด้านสังคมของภาคเอกชนให้เข้มแข็งได้มาตรฐานมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยให้มีประชาชนมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การเอกชน ในวันที่ ๒๖ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ ณ โรงเรียนปิ่นเกล้าฯ กรุงเทพมหานคร ที่ประชุมได้เห็นชอบ การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การเอกชน ดังนี้ “เป็นองค์การที่อาสาพัฒนาคน สังคม ให้เกิดความเป็นธรรมและยั่งยืน มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน ทำงานอย่างต่อเนื่อง โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการเรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม ผู้คนยอมรับ รัฐให้การส่งเสริมและมีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายอย่างมีเอกภาพ”

องค์การเอกชนควรที่จะกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายให้ชัดเจนเป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ มีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และนโยบายอย่างจริงจัง มีการติดตามและประเมินผล อยู่เสมอเพื่อจะได้ทราบว่าการทำงานได้รับผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร จะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

นโยบายของศูนย์ประสานงานภาคเอกชนแห่งชาติแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน มีหัวข้อดังนี้

- (๑) ด้านประสานงานส่งเสริมและร่วมมือ
- (๒) ด้านวิชาการ
- (๓) ด้านสงเคราะห์แก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม
- (๔) ด้านเอกลักษณ์ของชาติ
- (๕) ด้านการมีส่วนร่วม
- (๖) ด้านงานอาสาสมัคร
- (๗) ด้านกระบวนการประชาสังคม
- (๘) ด้านการรณรงค์หาเงิน
- (๙) ด้านการประชาสัมพันธ์

๗.๒ ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับบริหารและการจัดการ

การบริหาร (Administration) หมายถึงกระบวนการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล เพื่อให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ

การบริหารที่มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลจะต้องคำนึงถึงหลัก ๔ M คือ Men (คน) Machine (เครื่องจักร) Materiel (วัสดุสิ่งของ) และ Money (เงินหรืองบประมาณ) นอกจากนี้ควรรียดหลัก M ที่ ๕ คือ Morality (ศีลธรรม)

การจัดการ (Management) ได้แก่การนำทรัพยากรต่างๆมาดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยนำหลักการบริหาร POSDCOFB มาใช้เป็นหลักเกณฑ์กล่าวคือจะต้องมีการวางแผน (Planning) การจัดการ (Organization) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) การควบคุม (Controlling) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) การบริหารงบประมาณ (Budgeting) การบริหารจัดการควรจะยึดหลักองค์การประชาสังคมและหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

หลักองค์การประชาสังคม (Civil Society Organization)

- (๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง
- (๒) มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ
- (๓) มีการจัดการที่ได้ประสิทธิผล
- (๔) มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้
- (๕) เป็นที่ศรัทธาและยอมรับของประชาชน

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มีดังนี้

- (๑) หลักคุณธรรมและนิติธรรม
- (๒) หลักความรับผิดชอบและตรวจสอบได้
- (๓) หลักความโปร่งใส

(๔) หลักการมีส่วนร่วม

(๕) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประสิทธิภาพ คือความสามารถสร้างผลสำเร็จออกมาโดยที่ได้ผลงานที่มีคุณค่าสูงกว่าทรัพยากรที่ใช้ไป เป็นการวัดอัตราส่วนของรายได้ต่อรายจ่าย กล่าวคือผลที่ได้(Output) จะต้องสูงกว่าต้นทุน(Input)

ประสิทธิผล คือความสามารถทำงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่โดยไม่สนใจคิดเปรียบเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ไปมากนักเพียงใด

องค์การเอกชนจะต้องมียุทธศาสตร์ในการบริการที่มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล

๗.๓ ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการร่วมมือและการประสานงาน

องค์การเอกชนควรจะเป็นองค์การสาธารณะโดยเป็นองค์การที่เปิด ไม่ใช่้องค์การที่ปิดโดยเป็นของบุคคลใด หรือของกลุ่มบุคคลใด ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

องค์การเอกชนควรจะไปพบปะสนทนาหรือสัมภาษประชาชนเพื่อศึกษาความต้องการและปัญหาของประชาชน เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัย และควรจัดให้มีเวทีของชาวบ้านเพื่อให้ชาวบ้านได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

องค์การเอกชนควรจะมีการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยราชการ สถาบันและองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและเข้าใจอันดีต่อกัน

หน่วยราชการและข้าราชการบางคนมักจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อองค์การเอกชน องค์การเอกชนบางแห่งก็มักจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อหน่วยราชการและข้าราชการ ทำให้เกิดการขัดแย้งกัน ไม่สามารถที่จะร่วมมือกันได้ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

หน่วยราชการและองค์การเอกชนจึงควรจะมีการร่วมมือและประสานงานกันด้วยทัศนคติที่ดีต่อกัน หน่วยราชการควรจะให้การยอมรับและให้ความสำคัญแก่องค์การเอกชน ไม่ควรทำตัวเป็นนายหรือผู้บัญชาขององค์การเอกชน ส่วนองค์การเอกชนก็ต้องพยายามพัฒนาองค์การให้เข้มแข็ง มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผล มีแผนงานและโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติ เพื่อให้เป็นที่ศรัทธายอมรับของวงการต่างๆ รวมทั้งหน่วยราชการ

๗.๔ ยุทธศาสตร์ในการระดมทรัพยากรทางสังคม

ทรัพยากรทางสังคมที่สำคัญได้แก่ทรัพยากรบุคคล (human resources) ทรัพยากรทางการเงิน (financial resources) และทุนทางสังคม (social capital) เช่น ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม ภูมิปัญญาของชาวบ้าน

องค์การเอกชนควรระดมทรัพยากรบุคคลให้เข้ามามีส่วนดำเนินงานตามแผนงานและโครงการต่างๆโดยให้เป็นอาสาสมัคร (Volunteer)

อาสาสมัคร หมายถึงบุคคลที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน

ผลตอบแทนที่อาสาสมัครได้รับคือความสุขใจ ความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

คำว่าอาสาสมัครนอกจากหมายถึงบุคคลซึ่งเป็นรูปธรรมยังหมายถึงจิตวิญญาณของอาสาสมัคร (Spirit of voluntarism) ซึ่งเป็นนามธรรม

จิตวิญญาณของอาสาสมัคร คือการมีจิตใจที่เสียสละให้ทำงานด้วยความสมัครใจเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ประชาชนและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทนที่เป็นเงินหรือวัตถุ เช่น การทำหน้าที่เพื่อหน้าที่โดยไม่เห็นแก่บำเหน็จรางวัล

องค์การเอกชนจึงควรมีแผนงานและโครงการเกี่ยวกับอาสาสมัครโดยการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและอุดมการณ์มาเป็นอาสาสมัคร จัดให้มีการอบรมอาสาสมัคร มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร ให้การยกย่องแก่อาสาสมัครที่มีผลงานดีเด่น

ศูนย์ประสานงานภาคเอกชนแห่งชาติได้กำหนดแผนงานด้านอาสาสมัคร ดังนี้

“ สนับสนุนงานอาสาสมัครตามปฏิญญาอาสาสมัครไทยและนโยบายการพัฒนางานอาสาสมัคร ส่งเสริมการจัดตั้งอาสาสมัครด้านต่างๆ เช่น อาสาสมัครเพื่อการพัฒนาสังคม อาสาสมัครเอกลักษณ์ของชาติ

องค์การเอกชนจะต้องจัดทำยุทธศาสตร์การณรงค์หาเงิน (fund raising) ว่าจะหาเงินจากแหล่งใดและวิธีการใด เช่น การขอรับเงินบริจาคจากประชาชน การขอเงินสนับสนุนจากหน่วยราชการและองค์การที่ให้เงินสนับสนุน การจัดงานหรือกิจกรรมเพื่อหารายได้ หากองค์การเอกชนมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติอย่างแท้จริง มีการดำเนินงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่มีการทุจริต ไม่นำเงินบริจาคไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี คงจะได้รับความสำเร็จในการรณรงค์หาเงิน

ในต่างจังหวัดแต่ละจังหวัด หน่วยราชการและองค์การเอกชนในจังหวัดอาจจะร่วมกันจัดตั้งกองทุนพัฒนาสังคมของจังหวัด โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสังคมประกอบด้วยผู้แทนของภาคส่วนต่างๆของสังคม ทั้งภาคราชการ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชน ร่วมกันในการรณรงค์หาเงินเข้ากองทุนพัฒนาสังคมของจังหวัด จัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อสนับสนุนโครงการที่เป็นประโยชน์ขององค์การเอกชนต่างๆในจังหวัด

องค์การเอกชนควรจะนำทุนทางสังคมซึ่งเป็นทรัพยากรทางสังคมที่มีค่ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น พลังทางศาสนา พลังทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม ภูมิปัญญาของชาวบ้าน ปรากฏว่าในชนบทพระสงฆ์ยังเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน ชาวชนบทยังเคารพศรัทธาในพระสงฆ์ องค์การเอกชนจึงควรขอความร่วมมือและความสนับสนุนจากพระสงฆ์ โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่ชาวบ้านเคารพนับถือให้มาช่วยในการปฏิบัติงานตามโครงการต่างๆโดยเฉพาะในการอบรมศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม ในการพัฒนาจิตใจของคนให้สูงขึ้น มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป มีปัญญาความรอบรู้ รู้ว่าอะไรผิด อะไรถูก อะไรเป็นประโยชน์ อะไรไม่เป็นประโยชน์ อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ

ในภาคใต้ ศิลปวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง ได้แก่หนังตะลุงและมโนราห์ ซึ่งถือเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ องค์การเอกชนในจังหวัดภาคใต้จึงควรให้การสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านทั้งสองและทำนุบำรุง

๗.๕ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

องค์การเอกชนควรมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์การซึ่งได้แก่ กรรมการ
เจ้าหน้าที่ และอาสาสมัคร ให้เป็นทรัพยากรที่มีค่าดังนี้

- (๑) พัฒนาวิสัยทัศน์ให้เป็นผู้มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง
- (๒) พัฒนาจิตใจให้ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นและสังคม
- (๓) พัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ
- (๔) พัฒนาให้เป็นคนเก่งด้วยปัญญา คนดีด้วยคุณธรรม และคนที่มีความสุขในสังคม
- (๕) พัฒนาจิตใจให้เกิดสุขภาพจิต สมรรถภาพจิต และคุณภาพจิตที่ดีงาม
- (๖) พัฒนาให้ยึดมั่นในอุดมการณ์รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
